



Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i datavetenskap med doktorsexamen som slutmål

1. Mål för utbildningen

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av ämnet datavetenskap samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av ämnet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med specifika datavetenskapliga metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. (HF 7 kap 35 §).

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (HF 7 kap 39 §)

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, d.v.s. grundläggande högskoleutbildning om minst 120 poäng eller motsvarande kunskaper som förvärvats i någon annan ordning inom eller utom landet, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015. (HF 12 kap 11 st)

2.2. Särskild behörighet

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarutbildning i datavetenskap krävs att den sökande har godkända kurser i datavetenskap om minst 90 högskolepoäng.

Kraven på förkunskaper enligt ovan anses uppfyllda även av den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3. Urval

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen och baseras på följande bedömningsgrunder:

- personlig lämplighet
- tidigare studieresultat samt
- övriga meriter

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande. (HF 7 kap. 41 §)

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål fattas av institutionsstyrelsen vid berörd institution efter förslag från institutionens beredningsgrupp.

4. Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1. Utbildningens uppläggning

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan där finansiering, handledning, kurser, avhandlingsarbete m m specificeras. Den individuella studieplanen skall följas upp årligen.

Utbildning på forskarnivå i datavetenskap avslutas med doktorsexamen. Utbildningen skall omfatta

240 högskolepoäng för doktorsexamen. En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen omfattande 120 högskolepoäng som ett etappmål. För krav gällande licentiatexamen se *Allmän studieplan för utbildning i datavetenskap med licentiatexamen som slutmål*.

Utbildning på forskarnivå i datavetenskap som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 60-90 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 150-180 högskolepoäng. Den planerade fördelningen specificeras i doktorandens individuella studieplan, del A.

4.2.Handledning

Doktoranden har rätt till handledning under hela utbildningen. I samband med antagningen skall institutionen utse huvudhandledare och biträdande handledare. Handledaren ger råd och anvisningar vid studiernas planering och under utbildningstiden samt tillser i samråd med den studerande att studierna fortlöper planenligt.

4.3. Innehåll

4.3.1 Kurser

I utbildning på forskarnivå i datavetenskap ingår en kursdel omfattande 60–90 högskolepoäng. Kurser väljs av den studerande i samråd med handledaren. Dessa kurser kan i hög grad anpassas efter den studerandes forskningsinriktning och kan t.ex. omfatta

- kurser som förekommer inom datavetenskapliga program vid universitet inom och utom landet
- kurser på forskarskolor inom datavetenskapliga ämnen
- kurser i forskningsmetodik
- litteraturkurser anpassade efter den studerandes intresse och studieinriktning
- kurser med anknytning till praktiska tillämpningar på doktorandnivå t.ex. i utveckling av programvara eller empiriska studier av metoder, språk, verktyg och processer
- i viss utsträckning kurser som förekommer inom andra ämnesområden och som är av värde för forskarutbildningen i datavetenskap.

4.3.2 Doktorsavhandling

Doktorsavhandlingen, som omfattar 150-180 högskolepoäng, skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en introduktion till och kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling). Avhandlingen skall baseras på ett självständigt forskningsarbete och innehålla nya forskningsresultat av betydelse för utvecklingen av ämnesområdet. Val av ämne för avhandlingen sker i samråd med handledarna.

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Den bedöms av en betygsnämnd med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

5. Examen

Doktorsexamen i datavetenskap uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng inom datavetenskap och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling omfattande 150-180 högskolepoäng, som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter ansökan till StudentCentrum/Examina.

6. Övriga anvisningar

Gällande bestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildningen) och 7 kap (tillträde till utbildningen), bilaga 2 (examensordning)
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet (520-3000-06)
- Lokal examensordning vid Umeå universitet (dnr 540-3839-06)